

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, November' 3-dikán 1818.

Német Ország.

Aachenből Okt. 22-dikén: —“

Az Orosz Császár és Pruszsus Király ő Felségek, tegnapelőtt útnak indulásuk Frantziaország felé, 's mint hallottott November' 3-dika előtt nem is várták vissza Aachenbe.

Az Aacheni mulatsági özsze gyülekezések (ezeket írják a' külső országi levelek) nem sok időtöltésül szolgálnak. Ezek itt tsak két féle neműek: Diplomaticusok és Elegyesek (mellyet inkább tsak úgy lehet magyarázni, hogy egy helyen Diplomaticus személyek, a' másik helyen minden félék 's nagyobbadon katonák a' vendégek) Az első rendbéliek az Anglus Ministernénél L. Hastlereághnénál, a' másik rendbéliek Thurn és Taxis Hertzegnénél tartatnak. Némelleyek úgy vélekednek, hogy a' Ministerek még a' Monarkháknak eltávoztása után is itt fognának maradni egy darabig, hogy némelley kisebb fontosságú dolgokat, mellyeknek fundamentomos lineáit a' Monarkhák már megtették, egészszen kidolgozzanak. —

Két levegői hajós aszszony személyek is vagynak itt, ugy mint egy Német és egy Frantzia. Annak neve Reichardné, ennek pedig Garnerin Kisaszszony. Az első szerentsés volt; ezt pedig nagy szerentséllenség érte. Minekutánna a' tsonakjába vagy bárkájába belé ült volna, hogy felindúljon, a' golyobis olyan nagyon kezdett minden felé ingadozni, hogy a' körülette közelébb lévő nézőket tsaknem elseprette helyekről, az utast

pedig a' bárkából kivetette. Sok fő személyek szemmelátó tanui voltak ezen történetnek, milyenek Hertzeg Castlereagh és Lord Wellington, kik még segítségére lenni is próbáltak a' szerentséllenségnek: de semmi módon véghez nem vihették, hogy felevezhessen; másodsor is kivetetett a' bárkából, 's özszerontsolódván elájult, melly után nem soká, nem tudják mi módon, a' tartoztató kötelek el vágattatván, a' golyobis felemelkedett 's a' nézők' szemei elől elenyészett. Ezen szerentséllenségnek okát bajos megmagyarázni. A' domb, melyről a' felevezésnek kellett volna történni, magas lévén, gondolják, hogy ezen nagy magasság okozta a' lekötve lévő golyobisnak ingadozását; vagy pedig talám a' gőznek készítettése is más módot kívánna, ha ily helyről kell a' felindulásnak esni. Sokak azt gondolják, hogy a' golyobisnak nem egész megtöltése szolgált okúl; alig ha egy negyed részint tele volt. Maga Garnerin úr megkérdeztvén, ő is azt mondotta, hogy nem egyéb lehet az oka, hanem hogy nem volt eléggé megtöltve, de ő azt mászszor se' szokta volt egészszen megtölteni abból az előrevaló vigyázásból, hogy a' golyobis a' vékonyabb levegőbe felemelkedvén ott külömben is fel szokott puffadni, 's félni lehet, hogy ha alatt egészszen megtöltődne, a' magasságban megrepedne. Egyéberánt szükségtelen is volna egészszen megtölteni, minthogy a' golyobis olyan nagy (28 lábnyomnyi diaméterü), hogy négy személynek elhordozására is

elég volna. Egy szóval nem lehet tudni, mi okozta, hogy oly nagyon ingadozzék, hogy a' bárkába megmaradni ne lehessen. Felvételtetvén 's szállásra vittetvén a' sebes, a' Pruszsus Király tulajdon Orvosát *Wiebel* urat küldötte el, hogy Seborvos *Günther* urral együtt segítsenek rajta, 's már, mint a' környülállások engedik, annyira a' mennyire jobbatskán is érzi magát. —

A' nagy számú emlékeztető irások között, mellyek ezen nagy fejek' gyűlése elejébe intéztettek, egy, az Angliai Parlamentom' tagjától *Wilberforce* úrtól való, hogy a' Szeretsen rab szolgavásár ellen hozattatott törvény, mellyet a' Bétsi Congressuson a' több Europai Monarkhák is megerősítettek, töltettségbe szorosabban 's ne engedessék-meg, hogy ez a' vásár külömbkülömb színek alatt tovább is folytattassék. — *Bank Jósef* nevű úr pedig azt jóvallja hasonló irásban, hogy az Afrikai tengeri ragadozó nemzeteket pallérozás alá kell venni, 's ezen eszköz által Európát meg kell menteni tőlök.

* *

A' Szövetséges Hatalmasságoknak Frantziaországra nézve *Aachenben* készült Egygyezése, a' következő tikkelyeket foglalja magában: —“

I. Tikkely. Azon seregek, mellyek Frantziaországnak határtartományait elfoglalva tartják, a' Frantzia vidékekről November' 30-dikáig, vagy ha megeshetik még hamarább is, útozzanak-el.

II. Tzik. Azon várak 's egyéb erősségek, mellyeket ezen seregek elfoglalva tartanak, az ő Legkeresztyénebb Felsége által kineveztetendő Biztosságnak adattassanak által azon állapotban, melyben az elfoglaltatáskor voltak, még pedig azon Alkunak 9-dik tikkelyével megegyezőleg, a' melly 1815-ben Nov. 20-dikán kötöttet.

III. Tzik. Azon summa, melly ezen seregeknek fizetésekre, lóvásárlásra, 's ruházatra határozatott, Nov. 30-dikáig minden esetben oly módon fizettesék, mint 1817-nek 1 - ső Decemberétől fogva fizettegett.

IV. Tzik. Minthogy Frantziaország 's a' többi Szövetséges Hatalmasságok között való minden fizetési számvetések eligazittatva és meghatározatva vannak, chezképpest az az egész summa, mellyet Frantziaország az 1815 - dik esztendőben Nov. 20-dikán költ Alkunak 4-dik tikkelye szerént, még tökéletesen lefizetni tartozik, teszen, végképpen való határozás szerént, 265 millió Frankokat.

V. Tzik. Ezen summának 100 millióból álló része, mint oly adósság, mellyért esztendőnként való interes (kamat) fizettetik, a' Frantziaország' közönséges adósságai' Nagy Könyvébe irattatik-be, 's az érette tartozó kamatok, az 1818-dik esztendő Septemberének 22-dik napjától fogva fizettetnek; 's ezen inscriptioknak (beírásoknak) betse, az 1818-ban Oktober' 20-dikán, hétfün, fennállott *cursus* (pénzfolyamat) szerént vétettettség-fel mértékül.

VI. Tzik. A' hátra lévő 165 milliók pedig, egykilentzed részekben, a' jövő Januárus 6 - dikán kezdődvén, hónaponként való váltólevelek által fizettessenek, a' melly váltólevelek, *Hope* és társasága, 's *Barring* atyafiai' 's társasága' pénzváltó házaikhoz szolljanak, 's a' melly váltólevelek, valamint szintén a' fellyebb való tikkelyben említett kamati-beírások (interesi - inscriptziók) is, az Austriai, Orosz, Nagy Britanniai és Pruszsus Udvarok' Biztosainak, a' Frantzia Királyi kintstár által, a' seregeknek Frantziaországból lejendő tellyes és végképpen való eljőtekor, adattassanak által.

VII. Tzik. Ugyan ezen időben a' nevezett Hatalmasságok' Biztosai is visszahozták a' Frantzia Király' Biztosságnak azon

hat, még meg nem fizetett kötelező vagy adóssági irásokat, mellyek az attól ezeknek általadatott tizenöt ilyen kötelező-irások között még nállok találtatnak, még pedig azon egygyezésnek 2-dik tikkelyével megegyezőleg, melly az 1815-ben Nov. 20-dikán kötött Alkú' 4-dik tikkelyének végrehajtására nézve készült. Egyszersmind ugyan ezen Biztosok azon hét *interesi incriptiokat* is visszaadják, mellyek az említett egygyezésnek 8-dik tikkelye szerint készítették 's nékiek általadatattak vala.

VIII. Tzik. A' jelenvaló Kötésnek ratifikáltatni, 's a' Ratifikatziónak 14 napok alatt, vagy ha lehet hamarabb is, költsönösen ki kell tseréltetni Aachenben. Melynek bizonyságául ezt az arra meghatalmaztatott Biztosok aláírták 's czimeres petsétjeikkel megerősítették. Így történt Aachenben Oktober' 9-dikén 1818-ban.

* *

Ugyantsak *Aachenből* ezeket jelentik a' közönséges levelek Oktober' 21-dikéről: —“

„A' Frantziaországban kvártélyozó Prusszus armáda *Coblenczen* által veszi visszafelé való útját, melyre nézve az itt lévő Előljárók már vették ezeránt a' parantsolatokat. Tsak egy pár Regimentek fognak a' Rénus bal partján lévő Prusszus tartományokban kvártélyokra osztatni; a' többek mind a' jobb partra, sőt némelylek egészen hazájokba vissza takarodnak: melly környülállás egészen nyakát szegi annak a' hírnek, hogy ez a' Frantziaországból visszatérő Prusszus armáda, még most tsak a' bal Rénusi vidékekre fogna vissza jöni. Éppen ily fundamentum nélkül való hír az is, hogy az Anglus armáda' hadi szállása, még most tsak Belgiumba tétetődne által. Az Anglus armáda még nem is Belgiumon tér vissza (melynek némelyle levelekben nem rég azt az okát olvastuk,

hogy azt a' Belga Országlószék ellenzené), hanem Calaisban hajóra ülven, onnét egyenesen által evez Angliába. Így az Orosz seregek is hajókon szállittatnának egyenesen vissza hazájokba, ha a' nem ellenzené, hogy a' hideg idő nagyon elközelgetett, melly a' hajózásnak a' *Balticum* tengereken ilyenkor nagyon veszedelmes. De Frantziaországot mostanában ezek is a' több idegen seregekkel egyszersmind oda fogják hagyni, 's a' hol Németországon kvártélyokra szállanak, ugyanott az Oroszbirodalom' költségén tartatnak. Az Aústriai seregekhez a' Kötésnek aláíratatása után még innét Aachenből azonnal elmentek a' parantsolatok, hogy induljanak-meg hazafelé. Az apróbb Hatalmasságok, Dánusok, Szakszok, és Hannoveránusok' seregei, haladék nélkül elútoznak hazájokba. Minden hírek, mellyek az eránt, hogy a' Frantziaországból kijövő Szövetséges seregeknek nagyobb része Németországon kvártélyokra szállani 's bizonyos idejig egygyütt maradni fogna, mind ez idejig szárnyaltak, eszzerént már most egyszerre füstbe mentek. Az Orosz Császár és Prusszus Király, 10 vagy 12 napokat töltének Frantziaországi útjokban, 's ezen idő alatt XVIII-dik Lajos Királyt is meglátogatják. Ferentz ő Császári Felsége *Aachenben* maradott, 's ezen idő alatt, mint mondják, *Cölnbe* (Cölniába) veszi útját, a' hova az özvegy Orosz Császárnét is várják, a' ki Stuttgárdból *Brüsszel* felé, a' leányának a' Belgiumi Koronaörökös Hertzegegnének meglátására menven, ott fog által útozni. Hertzeg Wellington is elutozott *Aachenből* egész Generalstábjával Frantziaországba a' seregek' mustrajára: de ő Hertzege is vissza tér ide a' Monarkhakkal egygyütt. —

„A' Frantziaország' odahagyását illető tárgyan kívül itt minden egyebek

legnagyobb titokban folynak; legkissebbet se' lehet rollok megtudni.

„A' híres éneklő mester, Catalani (mesternének, azért nem nevezhetjük magyarul, hogy a' férje tellyességgel nem híres éneklő, vagy nem mester az éneklésben), ki azon kevés időre, míg itt fog maradni, szállásért 2000 Frankot fizet, Oktober' 19-dikén Concertet adván, a' bemenetel taksája 25 Frank (nem éppen 10 pengő forint) volt, 's még is 1400 bilet kelt-el, 's hogy több is el nem kelt tsak a' volt az oka, hogy több ember nem tért-be a' Redoutszálába.

* * *

A' külső levelekben ezeket olvassuk azon innepről, mellyet Jénában a' tanulók a' múlt Oktober 18-dikán a' Lipsiai nagy verekedésnek emlékezetére tartottak: —“

„Ezen innepre most tsak valami 400 tanulók gyültek össze, ámbár az ök' száma tsak *Jénában* 600-ra telik; a' jelenlévőknek is idegenekből állott valami egyharmad része. Megeshetik, hogy a' tartóztatta-el őket a' nagyobb számmal való megjelenéstől: hogy éppen most folyt itt valami titkos könyvnek írója után való nagyon kemény nyomozás; és hogy talám sokak attól is félték, nehogy ezen inneplésnek efféle kedvetlen következesei legyenek, mint a' Wardburginak voltak; a' melly vélekedés annyival hitelesebbnek látszik lenni, hogy a' templomba való menetelkor alig mutatták-meg magokat 300, az ebédnél pedig alig 200 tanulók. A' mi egyéberánt az innepet illeti, ez így ment véghez — Egész 17-dikben még estve is legnagyobb tsendesség uralkodott az egész városban; annyira, hogy alig tettett-meg a' számos idegenek' odagyülekezése. Az inneplésnek előre elintéztetett rendszabásai, mellyek az Akademicus Senátusnak elejébe terjesztettek 's ez által megerössítettek, ezek voltak: Oktober' 18-dikán reggeli

8 órakor azon helyen, melly *Eichplatz-nak* neveztetik, 's melly az 1806-ban Okt. 14-dikén történt tsatázáskor égés által pusztává lett, a' tanulók öszszegyülekezvén, Gager n' nevű, Nassaui születésű, *Juris Studiosus* urnak vezérlése alatt, azon piatz felé, hol az akkor reggelre viradó éjjel egy Orátori szék állított vala fel, útnak indultak, 's itt ezen szék körül karikába állottak, 's azon úgynevezett Arndt énekére, melly eképpen kezdődik: *Sind wier vereint zur guten Stunde*, nagy tsendesség után reá kezdettek — Haupt nevű, Mecklenburgi születésű *Theologiae Studiosus* úr pedig, ki e' végre előre kiválasztatott vala, az éneknek végződése után az Orátori székbe felállván, onnét, ezen nap' innepéhez alkalmaztatott beszédet intézett a' halgatókhoz. Ezen beszéd valami fertály orát tartván, 's azután az említett énekből még néhány versek elénekeltetvén, azzal az inneplésnek ezen fő része elvégeztetett, 's a' tanulók eloszlottak, de úgy, hogy 11 órakor ugyan ezen piatzon ismét öszszegyülekeztek, a' midőn innét osztán, zászlóval és muzsikaszó mellett az Akademia' templomába mentek, a' hol Doktor Schott Egyházi Tanátsos és Professor úr, rendszerént való innepi prédikátziót tartott. Innét 12 órakor ismét azon piatzra tért vissza előbbeni pompával az ifjuság, mellyel a' templomba jött vala. Az ebéd ez *Eichplatzon* szabad ég alatt tartatott de, a' mi éppen váratlan történet vala, tsak tanulók, 's ezek is legfeljebb 160-non részesültek benne. Az ebédkezést gyönyörű öszi kedves meleg flevegő vidámitván, tsak e' volt az, a' mi ezen ifjú sereget, tsak valami kevés örvendezés kimutatására is indithatta; mind addig olyan volt az egész sereg, *mint ha az életére is reá unt volna*. Itt néhány poháröszszeütésekkel, 's a' 18-dik Oktoberért, az Akadémiai szabadságért,

's Hertzeg Blücher ért való ivásokkal valami két oráig mulatván, ekkor az egész sereg ismét a' másik piatzra vezéreltetett, és onnét széllyel botsáttatott. —

„Három órakor 3-dikszor gyült össze a' sereg, és a' város mellett lévő testi gyakorlás' (Turnspiel) helyéira sétált-ki, a' hol a' testi gyakorlási játékok' igazgatójának Professor 's Udvari Tanátsos Dr. *Kieser* urnak kormányozása alatt, azon éneknek, melly ekképpen kezdődik: *Was ist des Deutschen Vaterland etc.*, elénekeltetése után, a' játékok elkezdődtek, a' mellyek vagdalozási és döfési bajvivásban, mászási (kuszási) tehetőségben, példánakokáért egy felásott magas sima fának megkuszásában (annak zászlós hegyéig való felmászásban) 's a' zászlónak hegyén függő koszorunak levételében, továbbá egymás gyözedelmi koszorunak futás által való elnyerésében, célkarika felé való hajgálásban, 's több sok egyéb ilyenféle gyakorlási játékokban állottak, mellyekben még azok a' tanulók is nagy részint jó kedvel részt vettek, kik annakelőtte sem a' le 's fel való járkálásban sem a' templomba való menetelben részesülni tellyességgel nem akartak, 's magokat onnét egészszen elvonták vala. Ezek a' kedvesebb időtöltések egész estvéli 6 oráig tartottak, midőn ismét a' városba menvén kevés pihenésre széllyel oszlott a' társaság, a' melly tsak egy orát tartott. A' negyedik 's utolsó özsze gyűlés 7 órakor esett ismét az előbbeni platzon. Innét fáklyák' világánál azon helyre sétált-ki az ifjú sereg, a' hol a' Jénai polgárság 1814-től fogva a' maga Oktoberi tüzét szokta tartani, 's a' hol a' Magistratus' adakozóságából a' tanulók' seregének ezen innepére is, egyéb apróbb tüzeken kívül, egy nagy kazal fa vala özszerakra, melly a' tanulóknak odaérkezésekor meggyújtatott 's lobogó lángal égni kezdett. Azon hegyet, hol e' történt,

Landgrafubergnek hívják; a' várostól fél orányira esik. Már itt a' Professorok is a' Jénai polgárságnak 's egyéb lakosoknak nagy részével jelen voltak, 's a' tűz körül a' tanulókkal egygyütt szép egyesülési karikát formáltak, 's nagy dolgokra való visszaemlékezésekkel töltötték az öszi szép estvét. *Arndtnak* néhány énekét is eldanolták muzsikai zengedés mellett, 's azután egy *Helydelbergai* tanuló felszollalván, szívreható szép beszédet intézett a' tűz körül özszerellett sokasághoz, ezen napnak és tűznek historiai jelentését terjesztvén szemeik' elejébe, 's ha a' Gondviselés úgy határozta, a' békességnek 's egygyességnek megtartására intette őket; 's ennek is vége lévén az egész sereg, mint állott a' tűz körül, örálló sereg gyanánt, az égő kazal-fa mellé letelepedett, 's az időnek megnyerésiért, mind addig, míg az egész kazal égett, valami 10 oráig, barátságos beszélgetést folytatott, midőn a' városba mindenek visszatakarodván, már tizenkettődfélkor oly nagy tsendesség uralkodott, hogy az éjjeli vigyázónak kiáltásain kívül egy hangot se' lehetett egyebet hallani.“

Frantzia Ország.

Az özszeszövetkezett seregeknek Fr. országból való eltakaródását már egy kis szüreti játékdarabotskával is megindították a' Frantzia jádzó színek. A' játék czíme ez: *Le Vendanges de Champagne*. A' következő kifejezések, mellyek az idegen seregek' eltávozására czéloltak, nagyon megtettzettek benne:

Mes bons amis, cette année,
 Tout le vin que nous ferons,
 Esperons, (bis)
 Que c'est nous qui le boirons.

(Az az: Jó barátim, reménljük, hogy a' bort, mellyet az idén szürünk, meginni mind magunk fogjuk).

D é l i A m é r i k a.

Minthogy a' világnak ezen részéből jókori hiteles tudósításokat kapni a' részrehajlások miatt nagyon bajos: tehát noha későtskék is, ide teszszük mi is azon tarlozásokat, mellyeket az Északi Amerikai újságírók, Veneczuelában a' múlt Decembertől fogva az újabb időkig előfordúlt történetekről szolló sok bizontalan tudósítások között öszszeszemelték, 's a' mellyeket most az Európai újságlevelekben is olvasni lehet, mint itt következnék: —

„Spanyol Generális *La-Torre* 1817-ben Dec. 8-dikán Hogazánál megveri a' Támadókat Generálisát *Zarasát*: de éppen akkor egy Spanyol lovas tsoport is semmivé tétetik a' Támadókat által az *Apure* vize mellett. Itt a' két részről való vesztes 800 emberre tétetik. — Februárius' 12-dikén a' *Morillo*' lovassága megverettétvén elveszt 400 embert, 's 15-dikben visszavonnyamagát *Sombreró*hoz. Februárius' 17-ikén még ennél is véresebb tsata történik *Sombrerónál*; itt a' két rész' vesztesége egygyütt 1000 emberből áll. A' Royalisták innét az *Aguedai* hegy' szoraihoz hátrálnsk. Mártzius' 6-dikán elaglálja *Gen. Pacz*, a' *San-Fernandoi* erősséget az *Apure* mellett, a' hol a' két rész' vesztesége 800 emberre telik. Ezt követi *Mártzius*' 14-dikén egy más tsata *Marakay* mellett, melly után a' Támadókat oda hágyják a' nevezett szoros utakat 250 emberekből álló veszteséssel. *Mártzius*nak' 16-dik 's 17-dik napjain is véres öszszetsapások történnek *Villa-de-Cura* és *La-Puerta* mellett, a' hol mindenik rész' 1000 emberekre teszi az ellensége' vesztesét. Ezen utolsóbb napon kapott Kir. fő vezér *Morillo* kemény lántsadófést, melly után *La-Torre* vette által helyette a' vezérséget. —

„Az ezt követett tsatát, melly a' Déli Amerikai és Spanyol tudósítások sze-

rént *Mártzius* 26-dikán *Ortiz* mellett történt, nem tudni mi okon, elhalgatják az Északi Amerikai tudósítók. Itt *La-Torre* és *Pacz* verekedtek egymás ellen; mind kettő magának tulajdonítja a' győzedelmet; a' Spanyolok 400 embert veszettek, a' Támadóknak pedig még többet kellett veszteniek, minthogy ezen tsata után hagyták-fel azon plánumjokat, melly szerint még az essős időnek elkövetkezése előtt, a' fő városnak *Caracasnak* megtámodására akartak menni. —

„April. 17-dikén véletlenül meglepi Királyi Oberster *Lopez*, *San-Jose-de-Cisnahos* mellett *Bolivár* fő vezért, a' hol ez minden magános bagázsiájával egygyütt 400 embert vesz; a' Spanyolok pedig, mint magok mondják, csak 40 embert vesztenek. A' Spanyol tudósítások szerint *Rincon-de-los-Toros* mellett történt *Bolivárnak* ezen meglepettetése. Egy tsatát, a' melly *La-Torre* és *Pacz* vezérek között *Sabinas-de-Cogede* mellett Május' 2-dikán történt, nem tudni miért, ismét elhalgattak ezen Amerikai tarlozó tudósítók; pedig a' történet kétségbehozhatatlan, 's mind két rész sokát, a' Spanyolok tudniillik 1000 embert, 's a' Támadókat se' sokkal kevesebbet, veszettek. —

„Az ezen táborozásbéli utolsó nevezetes tsata történt Május (nem Aprilis' 11-dikén, mint némelly levelekben hibásan iratott) a' *Valenczia* felé vivő úton *San Carlosnál*, utolsó erőlködéssel. Itt is mind két rész magának tulajdonítja a' győzedelmet; a' kettejek' vesztesége 1500 emberekre számláltatik. Itt a' Spanyol fő vezér *La-Torre* halálos sebet kap; *Pacz* azonközben tsakugyan szükségesnek tartja lenni az *Apure* felé való hátrálást. —

„Generális *Morales*, a' ki *La-Torre* helyébe fő vezérré lett, Május' 14-dikén *Calabozóba* be-megy, de 28-dikban

Quavabal mellett megverettetik, és elveszt 300 embert. Ezen időben *Cumana* mellett is öszszetsapás történik a' Spanyolok és Generális Bormudecz között, 's itt is el-hull a' két részről 400 ember. Ezen történeteknek felhordásából azt a' resultatumot tsinálja végre a' tudósító, hogy Veneczelában ezen hat hónapi rövid táborozás alatt, 12 rendes tsaták történtek, 's megölettettekbennek a' két-részről 10,000 emberek. Hs már felteszi a' tudósító, hogy a' *Morilló*' armádája a' táborozás' kezdetében 3000 reguláris és 3000 önkéntvállalkozott emberekből, a' Támadóké pedig 10,000 felerészint Rekrutákból, feleréssint pedig holmi olyan Lovasokból állott, a' kik éppen oly hirtelen elszéledni szoktak, mind öszszegyültek vala: így által lehet látni, hogy ha bár a' Támadók többet vesztek is, mint a' Spanyolok, ezen utolsók mindazonáltal a' táborozás' végződése felé úgy elgyengültek, hogy a' következő (már Augustustól fogva folyó) táborozásban is kevés jó kimenetelét várhatják iparkodásaiknak; kivált ha a' Támadók azon plánumjokat tovább is követni nem fogják, hogy apró darabokra osztott armádákkal tsatázzanak. —

„A' mi az új táborozáshoz való készületeket illeti, ezekről azt jegyzik-meg, hogy a' Támadók' serege, melly Angustura és San Fernando-d'-Apure közt gyült öszsze, 4000 emberekből, a' Gen. *Morilló*'é pedig 1500 régi Spanyol katonákból 's ugyan annyi Creolokból (kortsosokból) állott, melly utolsó nemű emberekhez, mint katonákhoz, kevés bizodalommal lehet lenni. A' Támadók azonközben most is szüntelen rekrutáznak, mellyet azért tselekedhetnek, hogy Angliából számos szállító hajók érkeztek-meg számokra az Oronoco vizére, néhány ezer puskával 's minden féle egyéb hadi

készületekkel, azon 2500 puskákon számos könnyű (tsatázó mezőre való) ágyukon, és feles puskaporon kívül, mellyeket Admirális *Brion* vitt Angusturához. Azt mondják, hogy most 12,000 gyalog és 2000 lovas embernek kiállítására való minden féle készületekkel bír a' Támadók' armádája, 's Angusturában is van 800 mázsa tartalék puskapora. Már a' Decemberben elkezdődő táborozáshoz is készen van minden megkívántatókkal —

„Bolivár a' polgári igazgatást, 's Generális *Pacz* az egész fegyveres erőt kormányozza. Alatta vezérkednek *Marino* és *Arismendi*; ez az utolsó Margarita szigetén-vezérkedik. *Bermudecz* egy tsapattal az Oronoco torkát védeimezi. *Mac-Gregor* egy önkéntvállalkozott Regimentel várattatik Angliából. *Pacz*, jobbra Bermudeczzel, balra az Új-Grenadai Támadókkal közösülést tart-fenn egész a' Maracaibo taváig. Ezek az Új-Grenadai Támadók azon Spanyol seregeknek, a' kik kevés számmal még Új-Grenadában találtatnak, Carthagenával való közösülésseket ketté vágták. Mondják, hogy a' Santa-Fé-de-Bagota béli lakosok is támadásban foglalatoskodnak. Ha így vannak a' dolgok, a' Támadók nevezetes resultatumokkal biztathatják a' jövő táborozásban magokat.

„Generális Bolivár, illy felülrás alatt: *Venezuela*' fő Kormányozója, egy hirdetést intézett a' tartományok Kormányozóihoz, melyben tudokra adja az Országlószék' nevében nékiek, hogy ők ennekutánna, tudniillik míg a' hadakozás tartani fog, tsak Birói ügyekbe avassák magokat, a' politziai tárgyakat pedig bizzák egyenesen tsak a' Katonavezérek' és Kommandánsok' kezeik alá, kik ezen tekintetben a' Magistrátusoknak előülőjök lesznek. — (Folytatása a' toldalékban következik).

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

D é l i A m é r i k a.

(folytatás)

„Egy idő előtt az a' hír szárnyalt vala, hogy Admirális Aury, egy Spanyol fregátnak elvétele közben megölettetett, és hogy a' Spanyolok valami hajót elfogván 's abban néhány oly idegen (Ánglus) tiszteket találván, kik a' Támadókhoz szolgálatvállolásra akartak menni, őket mind megölték volna: ezen hírek későbbre mind költeményeknek találtattak, melynek elég bizonyosága az, hogy ezen tisztek az ólta Angusturához megérkeztek. Az Aury' történetét a' mi illeti, ennek historiája az, hogy ő egy Spanyol hajót, mellyet a' tudósítók fregátnak neveznek, magafelé közelíteni szemlélvén, előbb megszaladott, de látván, hogy ki nem állhat előlle, eltökéllette magát, hogy szembe áll véle, 's reá felmászván elfogja. Meg is tselekedte.

Ujabb tudósítások ugyan innét:

Trinidadból Aug. 30-dikán indultak a' legujabb levelek. Ezek szerint Fő Admirális Brion 24-dikben az Oronocco' torka 's a' Cumanai kikötőhely között a' Pariai öbölben a' Guiriai kikötőhely' szája elejébe állott egy Korvettével 's két Briggel, az ágyus tsajkákat várván, hogy a' kikötőhelyre reá ágyuzzon. Azonban a' szél egészen megállott. A' Spanyolok éltek a' jó alkalmazással; evező lapátos tsajkákkal reá rontottak Brionnak egygyik Briggjére, 's el akarták fogni, midőn azonközben a' szél ismét fúni kezdvén az ő tsajkái megérkeztek, 's a' városra ágyuzni kezd-

vén, 's azt elfoglalván, a' 450 Spanyoloknak, kik azt ditséretesen védelmezték, egy része az erdőkre szaladott, a' más része özszevagdaltatott. A' kikötőhelyben találtató Spanyol hajók, mellyek között egy Brigg is volt, egy pedig Cákaóval volt terhelve, mind a' győzedelmek' prédájivá lettek. — Ezen történet után Brion és Aury magokat özszevagdaltatván, Cumana ostromlására mentek; míg azt az alatt Bermudecz és Marino a' szározon vinni fogják. — Generális Pacz a' fő vezérséget átvállalván, seregét az Apure vizén véletlenül általszállította, 's a' Varinási Royalisták' seregét, melly semmi efféle történetet nem gyanított, meglepte 's elszéllesztette, a' melly győzedelemnek híre Caraccasban oly nagy ijedséget okozott, hogy a' falukon kvártélyozó seregekhez siető parantsolatok küldettettek, hogy özszevagdaltatván a' Varinási armáda' segítségére siessenek.

* *

Islandiai - Moh (Lichen) Csokoládé.

A' melly hasznos voltára nézve híres szerzeményről jelenti az Alólirt, hogy ez nálla Felsőség' engedelmével, valamint nagy úgy kisebb részekben is, 1 és 2 szám alatt, mellyek között az utóbbi nemű Vaniliával van készülve, minden egyébféle legjobb Csokoládékkal egyetemben, találtatik.

Lehner Filep,
polgári Csokoládétsináló, a'
Wolzeillban, a' Bétsi Önkéntvállalkozottnál (zum Freywilligen) Nr. 832.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
October' 30-dikán 236 — 31-dikén 234 $\frac{5}{8}$ — Nov. 2-dikán 234 $\frac{1}{4}$ — forintot.
A' Marhahúsnak fontja, Bétsben, Novemberre, 18 krajtzárra határoztatott.